

Nr 2 2005

Besök vår hemsida www.foreningsarkiven.a.se

I detta nr

- Databas ger svar på viktiga frågor

Ordföranden har ordet

- Föreningssarkiv i kommunarkiven
- Föreningens årsmöte
- Rapport från skolbänken
- ASL inte utan problem
- Vårens konferens för lokala arkiv

Kom ihåg:

Arkivens dag den 12 november

Temat är i år "Det skall vi fira"

Ordna och Vårda
föreningssarkiven
ges ut av

FÖRENINGSSARKIVEN I
STOCKHOLMS LÄN

Postadress

Stockholms Stadsarkiv
Box 22063 10422 Stockholm

Besöksadress

Kungsklippan 6
Tel. 08-508 283 42
Fax 08-508 283 01
Mobil 0733-864127

Hemsida: www.foreningsarkiven.a.se

E-post: info@foreningsarkiven.a.se

Ansvärig utgivare: Uno Sköld

*Redaktion: Arnold Härmark
Hans Österberg*

Databas ger svar på viktiga frågor

En vänlig dam ringde till kansliet. Hon skulle göra en skrift till ett jubileum om sin förening som hon visste startat ungefär i mitten av 1950-talet. Den hade haft många namn under resans gång. Hon trodde att det borde finnas material arkiverat men visste inte var eller under vilket namn.

Eva på FSL:s kansli tog fram ASL-basen och började pröva i olika arkiv och med olika namn och så till slut hittade hon, till damens stora glädje, 1,5 hyllmeter med material från 1958 och till 1995.

Ett stort län skapar problem

Stockholms län är stort. Det är inte möjligt att spara föreningars arkivalier i ett enda stort centralt folkrörelsearkiv, något som andra län i viss mån försöker göra.

Detta må vara ett problem. Den logiska lösningen på problemet är att, i stället för att förvara föreningars handlingar i ett arkiv, hänvisa dem till de många lokala, i första hand kommunala, som finns.

Hur skall man hitta i många spridda arkiv?

Nackdelen med att förvara många föreningars handlingar spridda över många kommuner är att överblicken förloras och att sökandet efter arkivalier försvåras. Hur skall man kunna hitta i så många spridda arkiv?

ASL löser problemet

ASL är en av lösningarna på detta problem. ASL som

betyder *Arkivregister Stockholms län* är en databas med ca 50 000 arkivbildare med hemvist i länet.

Databasen ger, genom sitt lätthanterliga sökprogram, information, inte bara om vilka arkiv som förvaras på de olika institutionerna utan även i stor utsträckning om arkivens innehåll - typer av handlingar som ingår, vilken tidsperiod de omfattar, arkivens omfång mm.

Arbetet med ASL startade 1985 som ett samarbetsprojekt mellan Stockholms stadsarkiv och ett flertal andra institutioner: 2003 övertogs ansvaret av Föreningssarkiven i Stockholm (FSL). En CD-skiva, som innehåller databasen har utvecklats. Den kostar 250 kr och kan beställas från FSL:s kansli. Databasen kan också nås via FSL:s hemsida.

Utvecklingen av ASL fortsätter, dock inte helt utan problem. Se vidare Urban Johanssons artikel i detta nr.

Ordföranden har ordet

Föreningsarkiv i kommunarkiven

Det började bli trångt i kommunarkivet i Vallentuna. Kommunen beslöt med anledning härav att flytta ut föreningsarkivet och delar av kommunarkivet till en ny lokal i samma fastighet. Fördelen för föreningsarkivet blir nu att föreningsarkivet får större lokaler och även bättre möjligheter till forskning. Vallentuna folkrörelsearkiv ser mycket positivt på denna flyttning men det har nu fått till följd ett par frågetecken som troligen även finns på många andra håll.

Föreningsarkivet i Vallentuna startade 1974. Detta finns dokumenterat med en bild i kommunens bildarkiv från det nystartade föreningsarkivet med folkbildaren och politikern Josef Andersson och kommunens arkivarie vid den tidpunkten Ingrid Vieweg. Vi är dock tveksamma till om det finns ett formellt politiskt beslut i ärendet. Enligt lag har kommunen skyldighet att på ett betryggande sätt ta hand om de kommunala handlingarna. Detta gäller dock inte för enskilda arkiv. Det är därför mycket viktigt att det finns politiskt beslut om detta i kommunerna. Hur är det hos er?

Frågetecken nummer två gäller ansvarsfrågan. Bland våra argument för att förvara arkivhandlingarna i kommunernas arkiv är att här förvaras materialet tryggt och säkert. Visst är det även så. Men hur tryggt och säkert det än är så kan oväntade saker hända. De saker som kan inträffa och som även hänt är vattenskador och att dokument försvinner. Det är mycket ovanligt men det har dock inträffat. Kan en förening som lämnat in sitt material och som fått sitt material skadat erhålla skadestånd? En grupp i föreningen kommer lite närmare att titta på den här frågan.

Jag var för ett par veckor och tittade på världen äldsta arkiv. 4000 år gammalt och mycket välbevarat. Jag besökte Konungarnas dal i Luxor, med alla gravkatakomber med tecken från faraoner som Ramses, Sethi, Tutmoses och Hatshepsut – drottningen som avbildades som man. Mycket intressant och mycket varmt. Hoppas vi får liten del av denna värme nu i sommar.

Ha en skön sommar

önskar

Uno

Uno Sköld

Föreningens årsmöte hölls den 23 mars i Stockholms Stadsarkiv

Till ordförande för mötet valdes Kjell Nilsson från Stockholms läns Hembygdsförbund.

Årsmötet förflöt utan dramatik. Olle Månsson inledde med en presentation av bilder mm från Gamla Stan. Lars Gogman från Arbetarrörelsens Arkiv och Bibliotek blev ny medlem av styrelsen

efter Kristina Karlsson, som lämnat vår stad. Därmed består styrelsen av:

Uno Sköld, ordf.
Arnold Härmark, v.ordf.
Hans Österberg, kassör
Lars Gogman
Urban Johansson
Britt Lindmark
Märta Schilt
Ingvar Öhrn

Vallentuna Folkrörelsearkiv
Upplands Väsby Folkrörelsearkiv
Sthlms l. Hembygdsförbund
Arbetarrörelsens Arkiv o. bibliotek
Lidingö Stadsarkiv
Sthlms l. Bildningsförbund
Sthlms distrikt av IOGT-NTO
Sthlms Idrottshistoriska förening

Rapport från skolbänken

FSL arrangerar kurser i arkivering och ställer upp med professionella lärare utan kostnad för deltagarna. Vill Din förening ha en kurs. Ta i så fall kontakt med FSL:s kansli. Eva berättar här om hur trevlig och nyttigt det är att gå på FSL:s kurser.

Även om min huvudsysselsättning här på kansliet handlar om administration så kände jag att det skulle vara bra att kunna lite mer om grunderna i arkivering. Min tidigare erfarenhet av arkivering handlar mest om att jag trivs bättre om jag känner att jag har ordning på mina papper och lätt hittar det jag vill ha. Detta har självklart resulterat i någon slags oproffsig arkivering utan minsta anknytning till regler, lagar eller "Allmänna Arkiv Schemat".

Nu var ju detta problem inte särskilt svårt att råda bot på, utan jag bestämde mig för att gå vår egen alldeles utmärkta "Grundkurs i Arkivering", och den 21 mars var det dags för mig att "hänga på" när Urban Johansson höll kurs för Baptistsamfundet. Vi var en stor klass ca 20 stycken, men eftersom vi var mycket

mer disciplinerade än jag minns från sist jag satt i skolbänken så var det inget problem. Inget småprat och alla räckte snällt upp handen när dom vill fråga något. Måste väl erkänna att jag nog tänkte innan att en kurs i arkivering nog skulle kunna vara lite "torr", att ämnet skulle vara lite svårt att prata om på ett lättsamt sätt, men jag blev positivt överraskad. Vi lärde oss om arkivansvar, gallringsprinciper, lite om lagar, och om hur man förtecknar enligt allmänna arkivschema mm på ett mycket trevligt, pedagogiskt och stundtals humoristiskt vis.

Även om tiden gick väldigt fort hann vi med en del diskussioner, den viktigaste kanske om hur man hanterar allt det material som produceras nu i vår tid. Hur arkivbeständiga är utskrifterna från våra skrivare,

Eva Wetterborg

slarvar vi kanske med att spara våra email eller sparar vi kanske för mycket email, SMS sparas ju inte alls och kommer vi kunna läsa av CDskivor om 50 år???? Viktiga och intressanta funderingar tycker jag.

Vi hann också med några grupparbeten, hade gärna fått vara några fler om det funnits tid, det är alltid bra att kombinera teori med praktik. Förmiddagen var mycket intressant och gick väldigt fort och jag ser fram emot att gå våra andra kurser.

Eva Wetterborg

ASL inte utan problem

Arkivregister Stockholms län (ASL) är under utveckling. Denna är inte helt problemfri. Problem är emellertid till för att lösas och FSL har bl a investerat i ny programvara. Urban Johansson beskriver situationen

Uppdatering av felaktigheter i arkivdatabasen pågår efter de korrekturlistor som FSL fått in från olika arkivinstitutioner. På grund av problem med länkningen av olika tabeller i databasen kom korrekturlistorna att bli rätt röriga. Vi ber om ursäkt för detta. För att komma vidare med registrering av helt nya poster i ASL måste vi finna en lösning på hur

själva inmatningen skall kunna göras på ett rationellt och tidsbesparande sätt.

Det lutar åt att vi tar fram ett inmatningsformulär direkt på webben, till en början endast för FSL:s egen personal. I en förlängning hägrar målet att utbilda särskilda ASL-arkivarier som får göra egna registreringar direkt i databasen. Denna lösning är dock rätt kostsam och kan inte

genomföras i ett enda steg.

Vi är ledsna för att den första uppdateringen av ASL dröjer, men vi hade inte all nödvändig teknisk information när vi mottog databasen från Stockholms stadsarkiv. Vi arbetar dock vidare så fort vi kan för att finna en bra lösning.

Mycket att diskutera på konferens

Eva Wetterborg refererar vårens konferens för lokala arkiv

Den 24 maj hade Föreningsarkiven inbjudit till vårens konferens för lokala arkiv, ca 15 personer kom från ett tiotal arkiv. Vi startade med fika, mackor och småprat runt borden, och jag som fortfarande känner mig lite ny i branschen inser ju helt klart att släktforskning är ett gemensamt intresse och ett ämne som man bör kunna lite mer om för att kunna hänga med i pratet runt fikabordet.

Själva konferensen startade med att Urban Johansson, Lidingö stadsarkiv, presenterade dokumentet **Leverens av enskilda arkiv** till kommun och folkrörelsearkiv. Det har jobbat fram av en arbetsgrupp som bestått av Urban, Lennart Ploom, Stockholms Stadsarkiv och Catharina Wikström, Nacka lokalhistoriska arkiv.

Dokumentet tar upp alla de saker man bör tänka på när man får ett arkiv levererat till sig.

Men eftersom alla arkiv har olika förutsättningar så bör man se på det som en checklista med viktiga saker att tänka på, för att sen anpassa det till de rutiner som fungerar bäst för det egna arkivet. Deltagarna tyckte

dokumentet var bra men att det saknades en bit om **ansvaret för inlämnade arkiv**, och det bestämdes att Urban skulle återuppväcka arbetsgruppen och lägga till ett avsnitt om detta. Så småningom så kommer dokumentet att finnas på vår hemsida.

Vissa **specifika frågor** kom upp under diskussionens gång tex

· Kan ett arkiv som är en gåva lånas hem?

· Är den lokale arkivarien med i rummet när någon vill titta på handlingar?

· Tar ni betalt för kopior?

· Hur gör ni med sekretess handlingar?

· Finns det ett fullmäktigebeslut i er kommun på att ni ska ta emot föreningars arkiv?

Nästa punkt på dagordningen var **ASL databasen** och även där var det Urban som stod för pratet. ASL har ju varit aktuell vid flera tillfällen men nu efter ett antal problem så närmar vi oss en tidpunkt när vi kan säga att uppdatering av nyregistrering och ändringar fungerar. Eftersom vi alla vet hur det kan fungera med programmering och datorer så lovar vi

ingenting. Men vi hoppas att det material som vi har fått in till kansliet ska vara registrerat i basen efter sommaren. När vi kommit så långt så hänger det naturligtvis även på, att de arkiv som hanterar föreningsarkiv informerar oss om nyregistreringar och ändringar. Då ska nog ASL bli ett alldeles utmärkt instrument för att söka efter föreningars historia.

Sista delen av programmet handlade om vilka **förväntningar** de lokala arkiven har på Föreningsarkiven, hur vi kan hjälpas åt för att nå ut till kommunernas föreningar, om arkiven är intresserade av att vi hjälper dom med arkivkurser mm.

Två beslut togs under dagen, det första var att Föreningsarkiven ska bjuda in till en **informationsträff om ASL** ganska tidigt under hösten. Det andra att vi ska ordna en konferensdag med tema bilder, hur man handhar bilder, upphovsrätt mm. Den kommer troligen att bli av någon gång sent 2005 eller i början på 2006.

Efter detta avslutades konferensen med god husmanskost på restaurang La Dolce Vita.